

Datum van inontvangstneming : 23/03/2021

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-96/21 – 1

Zaak C-96/21

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

16 februari 2021

Verwijzende rechter:

Amtsgericht Bremen (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

8 januari 2021

Verzoekster:

DM

Verweerster:

CTS Eventim AG & Co. KGaA

Amtsgericht Bremen

[OMISSIS]

Beslissing

In het geding tussen

DM, [OMISSIS] Wolfsburg

verzoekster

en

CTS EVENTIM AG & Co. KGaA, [OMISSIS] Bremen

verweerster

heeft het Amtsgericht Bremen (rechter in eerste aanleg Bremen, Duitsland) op 8 januari 2021 [OMISSIS] de volgende beslissing gegeven:

1. **Het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) wordt overeenkomstig artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:**

Moet artikel 16, onder 1), van richtlijn 2011/83/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende consumentenrechten (hierna: „richtlijn consumentenrechten”) aldus worden uitgelegd dat het, om het herroepingsrecht van de consument uit te sluiten, volstaat wanneer de handelaar een dienst met betrekking tot vrijetijdsbesteding niet rechtstreeks verricht ten behoeve van de consument, maar een toegangsrecht tot een dergelijke dienst aan de consument verkoopt?

2. **De behandeling van de zaak wordt geschorst. [Or. 2]**

Motivering

[OMISSIS] [procedurele aspecten]

A. Uiteenzetting van het geding

Partijen twisten over bestaan en hoogte van verzoeksters aanspraak op terugbetaling van de koopprijs voor toegangskaarten voor een evenement.

Verweerster is een beursgenoteerde onderneming die zowel via vaste verkooppunten als online onder de domeinnaam www.eventim.de toegangskaarten voor verschillende evenementen aanbiedt. Verzoekster handelde in het onderhavige geval als consument.

Verzoekster heeft de op afstand gesloten overeenkomst impliciet herroepen door verweerster om terugbetaling van de door haar betaalde bedragen te verzoeken.

Op 12 november 2019 bestelde verzoekster bij verweerster online toegangskaarten voor een concert van ██████████. Dat concert zou niet door verweerster, maar door een derde worden georganiseerd.

Dat evenement moest op 24 maart 2020 in Braunschweig plaatsvinden. Het werd afgelast als gevolg van de door de overheid opgelegde beperkingen voor grote evenementen vanwege de coronapandemie. Het is mogelijk dat het evenement op een later tijdstip alsnog zal doorgaan.

Verzoekster heeft onder andere op 19 april 2020 van verweerster terugbetaling gevorderd van de koopprijs voor de toegangskaarten en van de betaalde verzendkosten, voor een totaalbedrag van 207,90 EUR.

Daarop heeft verweerster verzoekster een door de organisator uitgereikte tegoedbon ten bedrage van 199 EUR toegezonden. Verweerster heeft deze tegoedbon namens de organisator doen toekomen onder verwijzing naar artikel 240, § 5, EGBGB (Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche; Duitse wet tot invoering van het burgerlijk wetboek).

Met haar beroep vordert verzoekster terugbetaling van de koopprijs van 207,90 EUR en van 15,55 EUR aan portokosten.

B. Toepasselijke bepalingen van Unierecht

Richtlijn 2011/83/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 (richtlijn consumentenrechten)

Artikel 2 („Definities”) luidt:

„Voor de toepassing van deze richtlijn wordt verstaan onder: [**Or. 3**]

[...]

6. ‚dienstenovereenkomst’: iedere andere overeenkomst dan een verkoopovereenkomst, waarbij de handelaar de consument een dienst levert of zich ertoe verbindt een dienst te leveren en de consument de prijs daarvan betaalt of zich ertoe verbindt de prijs daarvan te betalen;

[...]

15. ‚aanvullende overeenkomst’: een overeenkomst waarbij een consument goederen of diensten verwerft in verband met een overeenkomst op afstand of een buiten verkoopprijsruimten gesloten overeenkomst, en deze goederen of diensten door de handelaar worden geleverd of door een derde partij op basis van een afspraak tussen die derde partij en de handelaar.”

Artikel 9 („Herroepingsrecht”) luidt:

„1. Behoudens wanneer de in artikel 16 bepaalde uitzonderingen van toepassing zijn, beschikt de consument over een termijn van 14 dagen om de overeenkomst op afstand of de buiten verkoopprijsruimten gesloten overeenkomst zonder opgave van redenen te herroepen [...].”

[...]

Artikel 10 („Weglating van informatie over het herroepingsrecht”) luidt:

1. Indien de handelaar de consument niet de ingevolge artikel 6, lid 1, onder h), verplichte informatie over het herroepingsrecht heeft verstrekt, loopt de herroepingstermijn af twaalf maanden na het einde van de oorspronkelijke, overeenkomstig artikel 9, lid 2, vastgestelde herroepingstermijn.

2. Indien de handelaar de in lid 1 van dit artikel bedoelde informatie aan de consument heeft verstrekt binnen twaalf maanden na de in artikel 9, lid 2, bedoelde dag, verstrijkt de herroepingstermijn 14 dagen na de dag waarop de consument die informatie heeft ontvangen.

[...]

Artikel 16 („Uitzonderingen op het herroepingsrecht”) luidt:

De lidstaten voorzien niet in het in de artikelen 9 tot en met 15 bedoelde herroepingsrecht voor overeenkomsten op afstand en buiten verkooppunten gesloten overeenkomsten betreffende:

[...]

„1) de terbeschikkingstelling van accommodatie anders dan voor woondoeleinden, goederenvervoer, autoverhuurdiensten, catering en diensten met betrekking tot vrijetijdsbesteding, indien in de overeenkomsten een bepaalde datum of periode van uitvoering is voorzien;”

Overweging 49 luidt:

„[...] Het toekennen van een herroepingsrecht aan de consument kan ook niet passend zijn in het geval van bepaalde diensten waarbij de sluiting van de overeenkomst impliceert dat er capaciteit wordt gereserveerd, waarvoor de handelaar bij de uitoefening van een herroepingsrecht mogelijk geen bestemming meer kan vinden. Dat is bijvoorbeeld het geval wanneer hotelkamers, vakantiewoningen of plaatsen voor culturele of sportieve evenementen worden gereserveerd.”

[Toepasselijke bepalingen van nationaal recht]

§ 312g *Bürgerliches Gesetzbuch* (Duits burgerlijk wetboek; hierna: „BGB”) („Herroepingsrecht”) luidt: **[Or. 4]**

„1. In het geval van buiten verkooppunten gesloten overeenkomsten en overeenkomsten op afstand heeft de consument een herroepingsrecht overeenkomstig § 355.

2. Tenzij partijen anders zijn overeengekomen, geldt het herroepingsrecht niet voor volgende overeenkomsten:

[...]”

„9. Overeenkomsten voor het verrichten van diensten betreffende de terbeschikkingstelling van accommodatie anders dan voor woondoeleinden, goederenvervoer, diensten voor het verhuren van motorvoertuigen en voor catering, alsmede voor het verrichten van diensten met betrekking tot vrijetijdsbesteding, indien in de overeenkomsten een bepaalde datum of periode van uitvoering is voorzien,”

[...]

§ 355 BGB („Herroepingsrecht bij consumentenovereenkomsten”) luidt:

„1. Wanneer de consument bij wet een herroepingsrecht krachtens deze bepaling wordt toegekend, dan zijn de consument en de handelaar niet langer gebonden door hun wilsverklaring tot het sluiten van de overeenkomst indien de consument zijn wilsverklaring binnen de vastgestelde termijn heeft herroepen. [...]”

Artikel 246a, § 1, lid 2, eerste volzin, punten 1 en 3, EBGB luidt:

„2. Wanneer de consument overeenkomstig § 312g, lid 1, BGB een herroepingsrecht heeft, is de handelaar verplicht de consument te informeren:

1. betreffende de voorwaarden, de termijnen en de procedure voor de uitoefening van het herroepingsrecht uit hoofde van § 355, lid 1, van het burgerlijk wetboek, alsmede het in bijlage 2 opgenomen modelformulier voor herroeping,”

Artikel 240 („Contractuele regelingen vanwege de COVID-19-pandemie”) EGBGB luidt:

„§ 5 Tegoedbon voor vrijetijdsevenementen en vrijetijdsinrichtingen

(1)

1 Wanneer een muziek-, cultuur-, sport- of ander vrijetijdsevenement wegens de COVID-19-pandemie niet kon of kan plaatsvinden, heeft de organisator het recht de houder van een vóór 8 maart 2020 verkregen toegangkaart of ander toegangsrecht een tegoedbon uit te reiken in plaats van de toegangsprijs terug te betalen of een andere vergoeding te geven.

2 Wanneer een dergelijke toegangkaart of ander recht de deelneming aan meerdere vrijetijdsevenementen omvat en slechts een deel van deze evenementen kon of kan plaatsvinden, dan heeft de organisator het recht de houder een tegoedbon ter waarde van het ongebruikte deel uit te reiken.

(2)

Voor zover een muziekinrichting, een cultuur- of sportinstelling of een andere vrijetijdsinrichting wegens de COVID-19-pandemie moest sluiten of gesloten is,

heeft de exploitant het recht de houder van een vóór **[Or. 5]** 8 maart 2020 verkregen gebruiksrecht een tegoedbon uit te reiken in plaats van de vergoeding terug te betalen,

(3)

1 De waarde van de tegoedbon moet de totale toegangsprijs of de totale andere vergoeding, met inbegrip van eventuele voorverkoopkosten, omvatten.

2 Voor de uitreiking en toezending van de tegoedbon mogen geen kosten worden aangerekend.

(4)

Uit de tegoedbon moet blijken

1. dat hij wegens de COVID-19-pandemie werd uitgereikt en

2. dat de houder van de tegoedbon kan eisen dat de waarde van de tegoedbon onder een van de in lid 5 genoemde voorwaarden wordt uitbetaald.

(5)

De houder van een overeenkomstig lid 1 of lid 2 uitgereikte tegoedbon kan van de organisator of exploitant de uitbetaling van de waarde van de tegoedbon eisen wanneer

1. de verwijzing naar een tegoedbon voor hem, gelet op zijn persoonlijke omstandigheden, onredelijk is of

2. wanneer hij de tegoedbon uiterlijk op 31 december 2021 niet heeft ingewisseld.”

C. Relevantie van de prejudiciële vraag voor de beslechting van het geding [uiteenzetting]

[OMISSIS] **[Or. 6]**

D. Toepasselijke nationale rechtspraak betreffende de prejudiciële vraag [niet uniform, uiteenzetting, de wezenlijke elementen worden hierna besproken in punt E]

[OMISSIS] **[Or. 7]** [OMISSIS] **[Or. 8]** [OMISSIS]

E. Voorlopige beoordeling door de verwijzende rechter

De verwijzende rechter gaat ervan uit dat de prejudiciële vraag ontkennend moet worden beantwoord.

Zoals blijkt uit artikel 1 van de richtlijn consumentenrechten, bezien in het licht van de overwegingen 3, 4, en 7 ervan, beoogt deze richtlijn een hoog niveau van consumentenbescherming te verwezenlijken.

Voorts is in het kader van het beleid van de Unie de bescherming van de consument – die zich ten opzichte van een handelaar in een zwakkere positie bevindt in die zin dat hij moet worden geacht minder goed te zijn geïnformeerd en als de economisch zwakkere en juridisch minder ervaren contractpartij moet worden beschouwd – zowel in artikel 169 VWEU als in artikel 38 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie verankerd (arrest van het Hof van 27 maart 2019, [REDACTED] C-681/17, EU:C:2019:255).

Bovendien moeten begrippen die voor uitleg vatbaar zijn, restrictief worden uitgelegd wanneer zij voorkomen in een bepaling die een afwijking vormt van een beginsel of, meer bepaald, van Unieregels inzake consumentenbescherming (zie in die zin arresten van 10 maart 2005, EasyCar, C-336/03, EU:C:2005:150, punt 21; 27 maart 2019, [REDACTED] C-681/17, EU:C:2019:255, punt 34, en 12 maart 2020, Verbraucherzentrale Berlin, C-583/18, EU:C:2020:199, punt 27).

Artikel 16, onder l), van de richtlijn consumentenrechten moet derhalve restrictief worden uitgelegd. **[Or. 9]**

Om te beginnen moet worden vastgesteld dat de koopovereenkomst tussen verzoekster en verweerster bepaalt dat verweersters belangrijkste contractuele verplichting bestaat in de overdracht van een recht op toegang tot een evenement.

De overeenkomst tussen verzoekster en verweerster wordt immers opgevat als een koopovereenkomst betreffende een recht. Alles bij elkaar genomen verkoopt verweerster aan verzoekster louter het recht om een concert te bezoeken, maar het concert zelf wordt gerealiseerd door een derde, de organisator. Het is dus niet verweerster die de dienst met betrekking tot vrijetijdsbesteding, met andere woorden het concert, rechtstreeks levert. Bijgevolg bestaat er tussen verzoekster en verweerster geen dienstenovereenkomst, maar een koopovereenkomst.

Ook de andere voorwaarde voor uitsluiting van het herroepingsrecht, volgens welke in de overeenkomst moet zijn voorzien in een bepaalde datum of periode van uitvoering, is ten opzichte van verweerster niet vervuld. Alleen de organisator heeft zich ertoe verbonden het concert op een bepaalde datum te laten plaatsvinden.

De koopovereenkomst betreffende de tickets verplicht verweerster echter niet haar contractuele prestatie binnen een nauwkeurig bepaalde, specifieke periode te leveren. De overeenkomst tot verkoop van een recht zou door verweerster

eigenlijk vóór aanvang van het evenement of uiterlijk op de dag van het evenement moeten zijn uitgevoerd om verzoekster de verkochte toegang tot het evenement te kunnen verlenen.

Deze temporele afbakening van de prestatieverplichting zou echter betrekking kunnen hebben op een groot aantal overeenkomsten en zou geen bijzonder kenmerk vormen van de overeenkomst die in casu aan de orde is. De contractuele prestatie kan, in beginsel, immers op elk moment vóór aanvang van het evenement worden geleverd. Voor bijna elke overeenkomst geldt dat een contractuele prestatie gewoonlijk niet op een volkomen willekeurig tijdstip kan worden geleverd, zodat het criterium eveneens restrictief moet worden uitgelegd.

Partijen zijn geen *contractuele* regeling aangegaan waarin uitdrukkelijk is bepaald dat verweerster de contractuele prestatie in een bepaalde periode of op een zeer precies tijdstip moet leveren.

De contractueel verschuldigde prestatie houdt slechts onrechtstreeks verband met het eigenlijke vrijetijdsevenement. Hoewel deze band volgens de bewoordingen van artikel 16, onder 1), van de richtlijn consumentenrechten („met betrekking tot”) zou kunnen volstaan, maken de bewoordingen tegelijkertijd duidelijk dat de op het spel staande belangen, om een uitzondering op het herroepingsrecht van de consument te rechtvaardigen, juist moeten blijken uit de combinatie van de aard van de dienst met een bepaald tijdstip waarop de prestatie wordt geleverd.

Een dienst die weliswaar een band vertoont met een later vrijetijdsevenement en bovendien volgens de overeenkomst niet in een bepaalde periode moet worden verricht, valt mogelijk niet onder de uitzonderingsgrond van artikel 16, onder 1), van de richtlijn consumentenrechten, indien deze restrictief wordt uitgelegd.

In overweging 49 van de richtlijn consumentenrechten wordt de uitsluiting van het herroepingsrecht namelijk gerechtvaardigd op grond dat „[...] *de sluiting van de overeenkomst impliceert dat er capaciteit wordt gereserveerd, waarvoor de handelaar bij de uitoefening van een herroepingsrecht mogelijk geen bestemming meer kan vinden. Dat is bijvoorbeeld het geval wanneer hotelkamers, vakantiewoningen of plaatsen voor culturele of sportieve evenementen worden gereserveerd*”. **[Or. 10]**

Het onderhavige geval toont aan dat deze rechtvaardiging niet kan worden ingeroepen wanneer de consument een ticket voor een vrijetijdsevenement niet rechtstreeks van een organisator koopt, maar van een ticketverkoper koopt.

Verzoekster kocht de toegangkaart voor het op 24 maart 2020 geplande evenement immers reeds op 12 november 2019. Indien verzoekster volgens de voorschriften was geïnformeerd, dan had zij haar herroeping binnen een termijn van 14 dagen kenbaar moeten maken.

In het geval van herroeping uiterlijk op 25 november 2019, zou verweerster als verkoper van de toegangskaarten nog tot en met 24 maart 2020, dat wil zeggen bijna vier maanden, tijd hebben gehad om de toegangskaart aan iemand anders te verkopen. De handelaar had dus de mogelijkheid om een andere bestemming voor de gereserveerde capaciteit te vinden.

Louter het feit dat deze andere bestemming wegens de kortere tijd tot het begin van het evenement mogelijkwijs moeilijker kon worden gevonden, is ontoereikend als rechtvaardiging voor de (volledige) uitsluiting van de commerciële ticketverkoop van het herroepingsrecht van de consument.

Gelet op het bovenstaande moet de uitzonderingsgrond van artikel 16, onder 1), van de richtlijn consumentenrechten aldus worden uitgelegd dat de uitsluiting van het herroepingsrecht voor diensten die met betrekking tot vrijetijdsbesteding worden geleverd, beperkt is tot degene die de dienst rechtstreeks verricht, in het onderhavige geval wil dat zeggen tot de organisator.

F. Stand van de procedure

De prejudiciële zaak is een van de talrijke parallelle zaken die thans aanhangig zijn bij het Amtsgericht Bremen. De verwijzende rechter vraagt dan ook om de voorgelegde vraag zo spoedig mogelijk te beantwoorden.

[OMISSIS] [procedurele opmerkingen]

[OMISSIS] [Or. 11]

[OMISSIS]